

PREGLED URESNIČEVANJA JESENSKE NAPOVEDI GOSPODARSKIH GIBANJ 2016

Urad RS za makroekonomske analize in razvoj

Februar 2017

© 2017, Urad RS za makroekonomske analize in razvoj

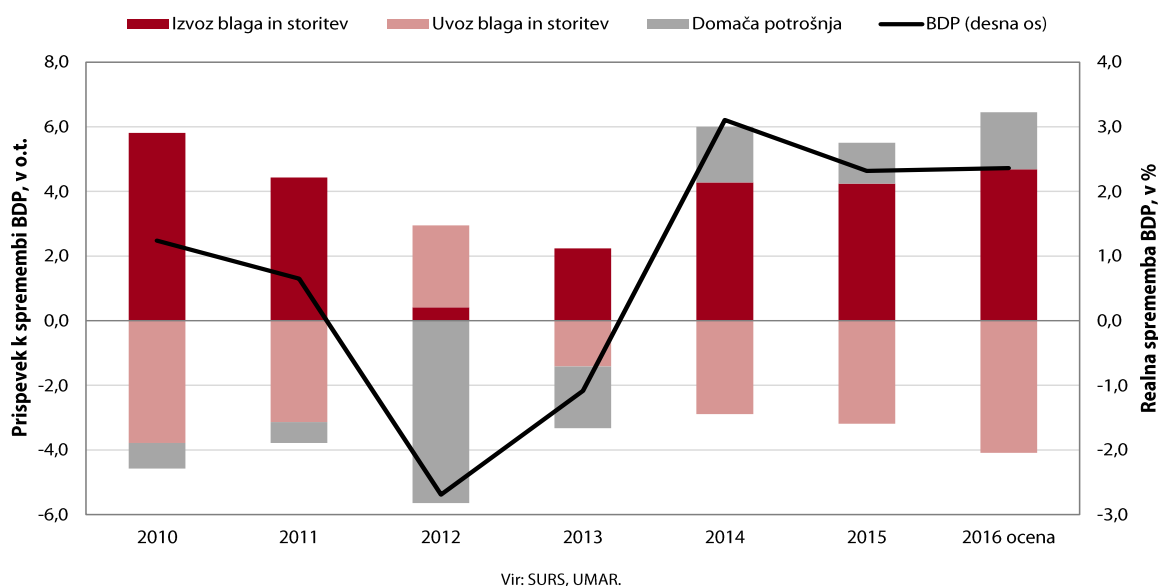
Razmnoževanje publikacije ali njenih delov ni dovoljeno. Objava besedila in podatkov v celoti ali deloma je dovoljena le z navedbo vira.

Pregled uresničevanja Jesenske napovedi gospodarskih gibanj 2016 ne kaže bistvenih odstopanj od jesenskih pričakovanj.¹ Rast BDP postaja širše osnovana, saj se izvozu kot še naprej ključnemu dejavniku vedno bolj pridružujeta potrošnja gospodinjstev in tudi zasebne investicije. Gospodarska rast v letu 2016 po naši oceni ni odstopala od jesenskih pričakovanj (2,3 %). Zaradi boljših rezultatov na trgu dela in posledično višje rasti zasebne potrošnje, kot smo pričakovali jeseni, bo rast BDP letos nekoliko višja od jesenske napovedi (2,9 %). Pričakovana višja rast BDP letos kot lani je sicer povezana predvsem z dinamiko javnih investicij. Ob višjih cenah surovin in hitrejšem okrevanju potrošnje gospodinjstev bo inflacija nekoliko višja, kot smo pričakovali jeseni, vendar bo ostala pod 2 %. Možna odstopanja od osrednjega scenarija so povezana predvsem z veliko negotovostjo v mednarodnem okolju. V domačem okolju pa so tudi možnosti za hitrejšo rast zasebne in investicijske potrošnje.

Skladno s pričakovanji Jesenske napovedi se bodo ugodna gospodarska gibanja v letih 2017 in 2018 nadaljevala. Gospodarska rast v letu 2016 po naši oceni ni bistveno odstopala od jesenskih pričakovanj (2,3 %), v letu 2017 in 2018 pričakujemo njeno nadaljnjo krepitev. Ta bo po naši oceni še izrazitejša, kot smo pričakovali jeseni zaradi ugodnih gibanj na trgu dela in krepitve zasebne potrošnje. Rast zaposlenosti in plač bo še nekoliko višja, kar bo ob zgodovinsko najvišjih ravneh zaupanja potrošnikov še dodatno spodbujalo trošenje gospodinjstev. Zasebna potrošnja bo tako pomemben dejavnik gospodarske rasti. Glavni dejavnik bo v celotnem obdobju 2016–2018 ostal izvoz, ki bo ohranjal relativno visoke rasti. Podpirala ga bo rast tujega povpraševanja, ohranjanje konkurenčnega položaja izvoznikov, ki se je v zadnjih letih precej izboljšal, bo omogočalo tudi nadaljnjo rast tržnih deležev. Ob nadaljnji rasti povpraševanja, visoki izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti, dobrih poslovnih rezultatih, manjši zadolženosti podjetij in ugodnih virih financiranja se bo nadaljevalo oživljanje zasebnih investicij v opremo in stroje. Po lanskem občutnem znižanju javnih investicij (z visokih ravni v letih 2014 in 2015) zaradi zastoja črpanja evropskih sredstev ob prehodu v novo finančno perspektivo, letos pričakujemo njihovo rast. Višje javne investicije so tudi najpomembnejši razlog za pričakovano še nekoliko višjo gospodarsko rast letos kot v letu 2016.

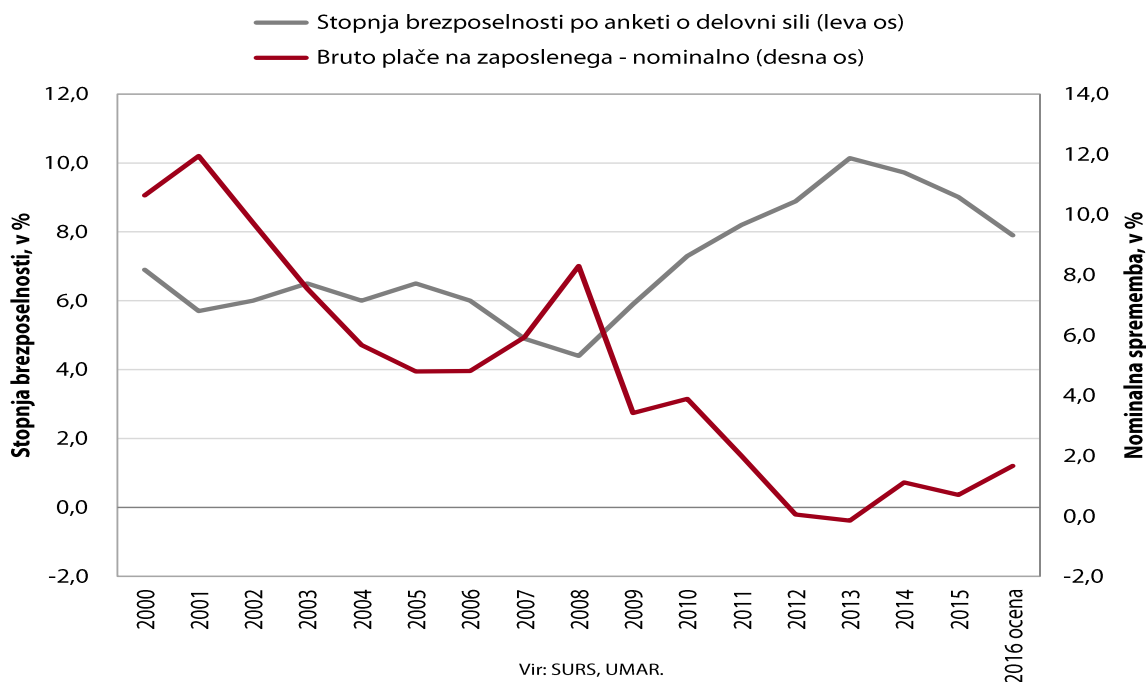
¹ Pregled uresničevanja temelji na podatkih o gibanju BDP do vključno tretjega četrtletja 2016. Podatke za celo leto bo SURS objavil konec februarja 2017.

Slika 1: Struktura rasti bruto domačega proizvoda

Potem ko sta se rast zaposlenosti in plač lani precej okrepili, podobna gibanja pričakujemo tudi za letos, kar je še nekoliko bolj pozitivno, kot smo pričakovali jeseni. Rast zaposlenosti se je lani še okrepila in bila prisotna v večini dejavnosti. Razpoložljivi kazalniki o pričakovanem zaposlovanju nakazujejo nadaljevanje podobno pozitivnih gibanj tudi letos. Hkrati pa vedno več podjetij, zlasti v predelovalnih dejavnostih in tudi v storitvenem delu gospodarstva, poroča o omejitvah pri iskanju usposobljene delovne sile. To bo skupaj z vplivom sprememb demografske strukture prebivalstva, zlasti krčenja števila delovno sposobnega prebivalstva, predstavljalo vedno bolj omejitveni dejavnik za rast zaposlenosti. S tem bi se lahko sprožili pritiski na višjo rast plač. Nominalna rast plač se je sicer lani povečala v zasebnem in javnem sektorju, letos pa se bo okrepila še nekoliko bolj kot smo pričakovali jeseni.

Slika 2: Stopnja brezposelnosti in rast povprečne bruto plače

Ob predpostavljeni rasti cen nafte in ostalih surovin ter nadaljnji krepitvi povpraševanja bo inflacija letos in prihodnje leto nekoliko višja. Cene življenjskih potrebščin so začele naraščati ob koncu lanskega leta, kar je bilo v veliki meri posledica rasti cen nafte in ostalih surovin po večletnem padanju. Po razpoložljivih informacijah bo njihova rast višja kot smo upoštevali pri jesenski napovedi, kar je glavni razlog za nekoliko višjo pričakovano inflacijo. Poleg ponudbenih dejavnikov k pričakovani rasti cen deloma prispeva tudi krepitev povpraševanja, ki je po naši oceni že vplivala na rast cen zlasti v storitvenem delu gospodarstva. Pri cenah blaga bodo ti vplivi manjši, saj bo težnja podjetij po zagotavljanju konkurenčnosti še naprej zadrževala vidnejšo rast cen blaga.

Tveganja za uresničitev osrednjega scenarija v domačem okolju so podobna kot jeseni in bolj uravnotežena kot v predhodnih letih, v mednarodnem okolju pa so povezana z veliko politično negotovostjo. V domačem okolju ostajajo negotovi obeti glede črpanja evropskih sredstev in s tem obsega investicij države. Po drugi strani bi ugodna gibanja na trgu dela lahko privedla do višje rasti potrošnje gospodinjstev, kar bi lahko spodbudilo vidnejše oživljanje investicij nemanjalnega sektorja, ki najbolj zaostajajo za ravnmi pred krizo. V mednarodnem okolju pa različni kazalniki razpoloženja kažejo na visoko politično negotovost. Mednarodne institucije jo povezujejo z geopolitičnimi napetostmi, Brexitom, migracijskimi tokovi, prihajajočimi volitvami v nekaterih pomembnejših evropskih državah in tudi z možnostjo vidnejše spremembe v ekonomski politiki ZDA.